וְאִי סָלְקָא דַּעְתָּךְ – אם עולה בדעתך שאף במוכר בית בְּסְתָמָא, ולא פירש שכולל עמו את עומקו וגובהו, קָנֵי הלוקח גם את עוֹמְקָא וְרוּמְּא – עומקו וגבהו של הבית, אם כן כִּי – כאשר מעקה הגג גָּבוֹהַּ עֲשָׂרָה טְפָחִים מַאי חָזֵי – מה בכך, ומדוע אין גג זה בכלל המכירה. אלא מוכח מכאן, שבאופן שלא פירש שכולל את ׳עומקא ורומא׳ אין גובה הבית כלול במכירה, ולכך לא קנה הלוקח לא את הגג שמעקהו גבוה עשרה טפחים ולא את האויר שלמעלה ממנו, וכמו כן מסתבר שלא קנה את עומקו של הבית אם לא פירש זאת בשטר, וכדעת רב דימי. דוחה הגמרא: אין מכך ראיה, כיון שאפשר לומר שהמוכר בית בסתם כלל אף את ׳עומקא ורומא׳ במכירתו, ומכל מקום גג שיש לו מעקה עשרה טפחים אינו כלול במכירה, כֵּיוָן דְּכאשר המעקה גָּבוֹהַּ עֲשָׂרָה טְפָחִים, חָשִׁיב הגג כבית בפני עצמו ואינו בטל לבית התחתון.

הגמרא מביאה ראיה דלא כרב דימי: אָמַר לֵיהּ רָבִינָא לְרַב אַשִׁי, תָּא שְׁמַע שכבל את ׳עומקא ורומא׳ אף כאשר לא פירש כן. דְּאָמַר רֵישׁ לָקִישׁ (לעיל סג:), זֹאת אוֹמֶרֶת, כלומר, ממה שהתחדש בברייתא לעיל (סג.) לענין מעשר, שבכל מקום שהמוכר הזכיר בדבריו תנאי שאין בו צורך, מפרשים שכוונתו להוסיף ולשייר לעצמו חלק מדבר שמכר, למדים מכך, שהַמּוֹכֵר בַּיִת לַחֲבֵירוֹ וְאָמַר לוֹ המוכר ׳עַל מְנָת שֶׁדִּיּוֹטָא הָעֶלְיוֹנָה שֶׁלִּי׳ – שגג הבית שיש לו מעקה עשרה טפחים נשאר שלי, דִּיּוֹטָא הָעֶלְיוֹנָה שֶׁלּוֹ. מבארת הגמרא את כוונתו: וְאַמְּרִינַן, לְמַאי הִלְכְתָא – לגבי איזה הלכה הועיל תנאי זה, הרי גם ללא תנאו היה הגג נשאר ברשותו, שכן המוכר בית אין הגג שיש לו מעקה עשרה טפחים כלול במכירה. רַב זְבִיד אָמַר, שהתנאי מועיל לענין שֶׁאִם רָצָה המוכר לְהוֹצִיא בָּהּ – בדיוטא העליונה זִיזִין – קורות לצד החצר שמכר, מוֹצִיא, והיינו, ששייר לעצמו גם מקום בחצר על מנת שיוכל להוציא זיזין עליה כמו לפני מכירת הבית והחצר, וכוונת המוכר לומר שמשייר לעצמו את ה׳דיוטא העליונה׳ [הגג] לגמרי, אף לענין הוצאת זיזין ממנה. וְרַב פָּפָּא אָמַר, תנאי זה הועיל לכך שֶׁאִם רָצָה לִבְנוֹת עָלֶיהָ עַל גַּבָּהּ – על גבי הדיוטא, בּוֹנֶה, אבל לולא שייתר תנאי מפורש, לא היה יכול לבנות על גבה. ומדברי רב פפא אלו מוכח, שאף אם לא פירש שכולל ׳עומקא ורומא׳, הרי הם כלולים במכירה, דְּאִי סָלְקָא דַּעְתָּךְ שבמוכר בית בְּסְתָמָא – בלי לפרש שכולל ׳עומקא ורומא׳, לֹא קָנֵי הלוקח את גג הבית ואויר שלמעלה הימנו, אלא זכות זו נשארת ביד המוכר, כמו שאמר רב דימי, אם כן לָמָּה לִי ׳עַל מְנָת׳ – לאיזה ענין הועיל תנאו של המוכר ׳על מנת שדיוטא העליונה שלי׳, הרי גם ללא תוספת זו נשארת דיוטא העליונה ברשותו, ורשאי להוסיף ולבנות על גבה. אלא בהכרח שכאשר לא פירש שכולל ׳עומקא ורומא׳, אמנם הגג עצמו של המוכר, כיון שמעקהו גבוה עשרה טפחים וחשוב בפני עצמו, אך האויר שלמעלה מגג זה הוא של הלוקח, אלא אם כן המוכר שייר בפירוש ׳על מנת שדיוטא העליונה שלי׳.

דוחה הגמרא: אפשר לומר שכל שלא פירש שכולל ׳עומקא ורומא׳, אין הלוקח קונה את רומו של הבית, כמו שאמר רב דימי, ואכן יכול המוכר לבנות על גבי העליה, ואין כוונת רב פפא שתנאו הועיל לענין שיוכל לבנות על גבי הדיוטא, אלא כוונתו דַּאֲהֲנֵי לֵיהּ – הועיל לו התנאי של ׳עַל מְנָת שדיוטא העליונה שלי׳ לענין דְּאִי נָפִיל הדיוטא העליונה עצמה, הָדַר בָּנֵי לָהּ – יכול המוכר לחזור ולבנות את הגג. אבל בלא הוספת תנאי זה לא היה יכול לחזור ולבנותה, כיון שביתו של הלוקח משועבד לדיוטא של המוכר רק כל זמן שהיא קיימת, אבל לא אחר שנפלה.

משנה

משנתינו היא המשך של המשנה הקודמת המפרשת מה כלול במכירת בית סתם, ומוסיפה משנתינו לפרט דברים מתשמישי הבית שאינם כלולים במכירה זו: המוכר את הבית ולא פירש מה כולל עמו במכירתו, לֹא מכר עמו אֶת הַבּוֹר החפור בקרקעית הבית לצורך כינוס מים, וְלֹא אֶת הַדִּיּוֹת – בור מים החפור בקרקעית הבית שדפנותיו מחופים בבנין אבנים, וְאַף עַל פִּי שֶׁכָּתַב לוֹ בשטר שמוכר לו גם ׳עוֹמְקָא וְרוּמְּא׳ – את עומקו וגובהו של הבית, אין הבור והדות בכלל המכירה, כיון שמה שהוסיף ׳עומקא׳ בשטר אין זה אלא כדי לכלול במכירתו את קרקעית הבית שיוכל לחפור בה לצורך תשמישי הבית, אך אין כוונתו בזה לכלול את בורות מים שאינם עשויים לתשמישי דירה אלא לשאוב מהם מים, ואינם בטלים לבית.

מוסיפה המשנה: וְצָרִיךְ המוכר לְיַקֵּחַ לוֹ דֶּרֶךְ – לקנות מהלוקח דרך בתוך הבית להגיע לבור ששייר לעצמו, כיון שמן הסתם לא שייר המוכר לעצמו את הדרך לבור, שרגילות המוכרים למכור בעין יפה את הבית, דִּבְרֵי רַבִּי עֲקִיבָא. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים, שהמוכר אֵינוֹ צָרִיךְ לְיַקֵּחַ לוֹ דֶּרֶךְ לבור, כיון שרגילות המוכרים למכור בעין רעה, ולשייר לעצמם גם את הדרך לבור שהותירו ברשותם. וּמוֹדֶה רַבִּי עֲקִיבָא לחכמים בִּזְמַן שֶׁאָמַר לוֹ המוכר ללוקח ׳כל ביתי מכור לך חוץ מֵאֵלּוּ׳ – חוץ מהבור והדות, שֶׁאֵין המוכר צָרִיךְ לְיַקֵּחַ דֶּרֶךְ לבורו, שכיון שגם ללא שאמר ׳חוץ מאלו׳ אין הבור והדות כלולים במכירה, נמצא שייתר בלשונו ׳חוץ מאלו׳ כדי לשייר ברשותו דבר נוסף מלבד הבור והדות, והיינו את הדרך אליהם. וכן נחלקו רבי עקיבא וחכמים באופן הפוך, אם מָכָרָן לְאַחֵר את הבור והדות, ואת הבית שייר לעצמו, רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר, הלוקח אֵינוֹ צָרִיךְ להוסיף וְלִיקַּח לוֹ דֶּרֶךְ לבור והדות, כיון שבתחילה מכר לו את הבור והדות בעין יפה, ובכל במכירתם גם את הדרך. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים, צָרִיךְ הלוקח לְיַקֵּחַ לוֹ דֶּרֶךְ לבורו, כיון שמכרו לו את הבור והדות בעין רעה, והדרך לא נכללה במכירה.

גמרא

הגמרא מבארת מה החילוק בין בור לדות שמשום כך הוצרכה המשנה להשמיענו את דין שניהם: יָתִיב [–ישב] רָבִינָא וְקָא קַשְׁיָא לֵיהּ – והוקשה לו, חֲיֵינוּ בּוֹר חֲיֵינוּ דִּיּוֹת, כלומר מאחר ואין הבדל ביניהם שהרי שניהם חפורים בקרקע ומכונסים בהם מים, לשם מה הוצרכה המשנה לפרש את דין שניהם, שאינם כלולים במכירת הבית. אָמַר [–השיב] לֵיהּ רָבָא תּוֹסְפָאָה לְרָבִינָא, תָּא שְׁמַע, דְּתַנְיָא בברייתא, אֶחָד הַבּוֹר וְאֶחָד הַדִּיּוֹת שניהם חפורים בְּקַרְקַע, אֶלָּא שֶׁהַבּוֹר נעשה בַּחֲפִירָה בלבד, במקום שהקרקע קשה ומחזקת מים בלא בניית כתלים בתוך הבור, וְאילו הַדִּיּוֹת היא חפירה המחופה בְּבִנְיָן כתלים בתוכה, כיון שנעשית בעפר תיחוח ואינה מחזקת מים בלא חיפוי בכתלי אבנים. ולפיכך, אם היו שונים במשנתינו רק בור, היה מקום לומר שרק בור שאין בו בנין אינו כעין בית ואינו מכור עם הבית, אבל דות הבנוי בבנין, הרי הוא כעין בית ומכור עימו, לכך הוצרכו לשנות שאף הדות אינו מכור. ואם היו שונים דות, היה מקום לומר שרק דות שהוא בנין בפני עצמו הרי הוא חשוב ואינו נמכר עם הבית, אבל בור שאין לו בנין, אינו חשוב ונמכר עם הבית, לכך הוצרכו לשנות שאף הבור אינו מכור.

הגמרא מביאה שוב את הקושיא והתירוץ האמורים בשם אמוראים אחרים: וכן יָתִיב [–ישב] רַב אַשִׁי וְקָא קַשְׁיָא לֵיהּ, חֲיֵינוּ בּוֹר חֲיֵינוּ דִּיּוֹת, ומדוע הוצרכו לשנות את שניהם. אָמַר [–השיב] לֵיהּ מַר קַשְׁיָא בְּרִיהּ דְּרַב חִסְדָּא לְרַב אַשִׁי, תָּא שְׁמַע, דְּתַנְיָא בברייתא, אֶחָד הַבּוֹר וְאֶחָד הַדִּיּוֹת שניהם חפורים בְּקַרְקַע, אֶלָּא שֶׁהַבּוֹר נעשה בַּחֲפִירָה בלא בנין, וְאילו הַדִּיּוֹת היא חפירה המחופה בתוכה בְּבִנְיָן כותלי אבנים. ולכך הוצרכו לשנות את שניהם כמבואר לעיל.

שנינו במשנה: גבי המוכר ששייר לעצמו את הבור או את הדות, וְצָרִיךְ לְיַקֵּחַ לוֹ דֶּרֶךְ בבית כדי לילך לבורו, דִּבְרֵי רַבִּי עֲקִיבָא, וַחֲכָמִים אוֹמְרִים, אֵינוֹ צָרִיךְ וכו׳ ליקח לו דרך.

מבארת הגמרא את טעם מחלוקתם: מַאי לְאו בָּהָא קָא מִפַּלְגִי – האם לא בסברא זו חלוקים רבנן ורבי עקיבא,

דְּרַבִּי עֲקִיבָא סָבַר שכל מוֹכֵר שבעולם בְּעַיִן יָפָה מוֹכֵר, ואף במכירת הבית מכר ללוקח את כל קרקע הבית ולא שייר לעצמו דרך לבורו, ולכן צריך לקנות דרך מן הלוקח, וְרַבָּנָן סָבְרֵי שכל מוֹכֵר שבעולם בְּעַיִן רָעָה מוֹכֵר, ואף במכירת הבית שייר לעצמו דרך לבורו, ולכן אינו צריך לקנות דרך לבורו. ומעתה יתבאר מה שמצינו דְּקָאָמְרִינַן נַמִּי בְּעַלְמָא – שגם במקומות אחרים בהם עוסקת הגמרא בדיני מכירה, תולה הגמרא את מחלוקתם של רבנן ורבי עקיבא בסברא זו, דרַבִּי עֲקִיבָא הולך לְטַעֲמֵיהּ – לשיטתו דְּאָמַר מוֹכֵר בְּעַיִן יָפָה מוֹכֵר, וכוונת הגמרא שם שאת שיטתם זו למדים מֵהָכָא – ממחלוקתם במשנתינו כאן.

דוחה הגמרא ומבארת את מחלוקת רבי עקיבא ורבנן באופן אחר: מַמַּאי – מנין שבסברא זו נחלקו רבי עקיבא ורבנן, דִּלְמָא – שמא לדעת כולם סתם מוכר בעין יפה הוא מוכר או לדעת כולם בעין רעה מוכר, ומחלוקתם במשנתינו תלויה בסברא אחרת, דרַבִּי עֲקִיבָא המצריך את המוכר לקנות דרך מהקונה סָבַר, אֵין אָדָם הקונה בית רוֹצֶה שֶׁיִּהְיֶה מְעוֹתָיו למוכר וְיִדְרְסוּהוּ אֲחֵרִים – ילכו אחרים ברשות שקנה, כלומר, הלוקח מקפיד שלא ילך המוכר בביתו כדי להגיע לבור. ומאחר שאף המוכר יודע שהלוקח קנה על דעת כן, היה עליו לציין בפירוש בשטר המכירה שהוא משייר דרך לעצמו, ומשלא כתב כן נמצא שמכרה ללוקח וצריך לחזור ולקנותה. וְרַבָּנָן שאמרו שאינו צריך ליקח לו דרך סָבְרֵי, שהלוקח אינו מקפיד שילך המוכר בחלקו ביון שאין לו הפסד ממון בכך, אלא אדרבה ההקפדה היא מצד המוכר לשייר לעצמו דרך, שכן אֵין אָדָם רוֹצֶה למכור את ביתו באופן שֶׁיִּטּוֹל מָעוֹת מהלוקח עבור הבית וְלאחר מכן יִפְרַח בָּאֲוִיר – לא תהיה לו אפשרות להגיע אל בורו, ולפיכך ודאי היתה כוונתו לשייר לעצמו את הדרך לבור אף שלא פירש זאת בשטר.

הגמרא חוזרת ומביאה ראיה לכך מהסיפא של משנתינו: וְאֶלָּא מְסֵיפָא יש להוכיח שמחלוקתם של רבי עקיבא וחכמים תלויה בסברא אם סתם מוכר בעין יפה הוא מוכר או בעין רעה. שכן שנינו, מָכַר לְאַחֵר את הבור או הדות ואת הבית שייר לעצמו, רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר, הקונה את הבור אֵינוֹ צָרִיךְ לִיקַּח לוֹ דֶּרֶךְ לבורו, לפי שסתם מוכר בעין יפה הוא מוכר ואף הדרך כלולה במכירה, וַחֲכָמִים אוֹמְרִים, הקונה צָרִיךְ ליקח לו דרך לבורו, לפי שסתם מוכר בעין רעה הוא מוכר ואינו כולל את הדרך במכירת הבור.

דוחה הגמרא ומבארת את מחלוקתם בסיפא באופן אחר: דִּלְמָא – שמא אף מחלוקתם של רבי עקיבא ורבנן בסיפא אינה תלויה אם סתם מוכר בעין יפה הוא מוכר או בעין רעה, ואף ברישא לא נחלקו אם הקפדתו של אדם היא שלא יעברו ברשותו, או הקפדתו היא שתהיה לו דרך להגיע לנכסיו, ולדעת כולם בני אדם מקפידים בשני הדברים האמורים, אלא בָּהֲאי פְּלִיגִי – נחלקו באופן זה שלמוכר יש קפידה אחת וללוקח יש קפידה אחרת, דְּרַבִּי עֲקִיבָא סָבַר שבכל מקום שיש דין ודברים בין הלוקח למוכר, בָּתַר דַּעֲתָא דְּלוֹקֵחַ אָזְלִינַן – הולכים אחר דעת הלוקח וטענתו מקובלת יותר, לפי שאין דעתו של אדם לאבד את ממונו ולקנות דבר שאינו מושלם, ואף המוכר ידע זאת, ולכך ברישא שהלוקח קנה את הבית לא משוייר למוכר דרך בבית, וצריך הוא לקנות לו דרך, ואילו בסיפא שהלוקח קנה את הבור והדות אף הדרך קנויה לו עמהם, שבכך הוא דבר מושלם. וְרַבָּנָן סָבְרֵי בָּתַר דַּעֲתָא דְּמוֹכֵר אָזְלִינַן – הולכים אחר דעת המוכר וטענתו מקובלת יותר, לפי שכל מקום שאין הספק מבורר מתוך השטר, יד בעל השטר על התחתונה ואינו יכול להוציא מיד המוכר המוחזק, ולכן ברישא ששייר המוכר לעצמו את הבור והדות אף הדרך משויירת לו עמהם, ואינו צריך לקנות דרך, ובסיפא שמכר את הבור והדות לאחר, לא מכר עמהם את הדרך, וצריך הלוקח לקנות לעצמו דרך מן המוכר. ונמצא שאין מכאן ראיה שנחלקו אם מוכר בעין יפה או בעין רעה אף כאשר אין לכל אחד מהם אחת מן הקפידות הללו.

הגמרא מביאה ראיה ממקום אחר שרבי עקיבא וחכמים נחלקו בסברא זו אם מוכר בעין יפה או בעין רעה אף כאשר אין לכל אחד מהם את הקפידות הללו: וְאֶלָּא מֵהָא – מהמשנה לקמן (עא.) יש להוכיח כן, שכן שנינו, המוכר את השדה לֹא מכר עמה אֶת הַכּוֹר מים המצוי בשדה לצורך השקייתה, וְלֹא אֶת הַגַּת שדורכין בו את הענבים שבכרמים, וְלֹא אֶת הַשּׁוֹבָךְ של יונים שבשדה, בֵּין אם הם חֲרֵבִין, כלומר, אין מים בבור ואין כרמים סמוך לגת ולא יונים בשובך, וּבֵין אם הם יְשׁוּבִין, כלומר, יש מים בבור, וכרמים בסמיכות לגת ויונים בשובך. מוסיפה המשנה: וְצָרִיךְ המוכר לִיקַּח לוֹ דֶּרֶךְ בשדה מן הלוקח כדי שיוכל לילך בה לבורו לגתו או לשובכו ששייר לעצמו בשדה שמכר, דִּבְרֵי רַבִּי עֲקִיבָא, וַחֲכָמִים אוֹמְרִים, המוכר אֵינוֹ צָרִיךְ לקנות לעצמו דרך מן הלוקח. ומעתה, אם נפרש שכוונת המשנה לומר שלדעת רבי עקיבא יש הקפדה של הלוקח בקניית השדה שאינו רוצה לשלם עבורה ולאחר מכן ילכו בה, ולכך צריך המוכר לקנות לעצמו דרך, ולדעת חכמים יש הקפדה של המוכר במכירת השדה לשייר לעצמו דרך להגיע לבורו, ולכך המוכר אינו צריך לקנות דרך, יקשה הָא תּוּ לָמָּה לִי – לשם מה הוצרכה המשנה לקמן לחזור ולשנות דין זה פעם נוספת, והרי כבר נחלקו בסברות אלו במשנתינו לענין מוכר בור ודות. אֶלָּא לַאו הָא קָא מַשְׁמַע לָן – האם לא כפל התנא לקמן (שם) דין זה כדי להשמיענו שאף במקום שאין למוכר או לקונה אחת מן הקפידות הללו עדיין מחלוקתם קיימת, דְּרַבִּי עֲקִיבָא מייפה כחו של לוקח משום שסָבַר סתם מוֹכֵר בְּעַיִן יָפָה הוא מוֹכֵר, וְרַבָּנָן מייפים כחו של מוכר משום דסָבְרֵי סתם מוֹכֵר בְּעַיִן רָעָה הוא מוֹכֵר. דוחה הגמרא את הראיה מן המשנה לקמן: וְדִלְמָא – שמא אין כוונת המשנה לקמן להשמיענו שנחלקו רבי עקיבא ורבנן בכל מוכר אם בעין יפה הוא מוכר או בעין רעה, אלא אף שם נחלקו אם הקפדתו של אדם היא שלא יעברו ברשותו, או הקפדתו היא שיהיה לו דרך להגיע לנכסיו. והוצרכו לכפול את מחלוקתם במשנתינו ובמשנה לקמן, משום שמשנתינו אַשְׁמוּעִינַן בַּיִת – השמיע לנו את מחלוקתם רק בנוגע למוכר בית, וְאילו המשנה להלן קָא מַשְׁמַע לָן שָׂדֶה – משמיעה לנו שנחלקו כן גם במוכר שדה. וְצָרִיכָא – הוצרכו לפרש את מחלוקתם גם בבית וגם בשדה, דְּאִי אַשְׁמוּעִינַן בַּיִת – אם היתה המשנה משמיעה את מחלוקתם רק במוכר בית ולא במוכר שדה, היה מקום לומר שרק במוכר בית סבר רבי עקיבא שיש הקפדה של הלוקח שלא יעברו אחרים ברשותו מִשּׁוּם דְּבָעֵי צְנִיעוּתָא – שדרך אדם להשתמש בביתו שימושים צנועים ומקפיד שלא יעברו אחרים דרך ביתו, ולפיכך מתקבלת טענתו של הלוקח שהמוכר לא שייר דרך בתוך ביתו לבור או לדות, וצריך המוכר לקנות לעצמו דרך. אֲבָל במכירת שָׂדֶה המשמשת לחרישה וזריעה ולא לשימושים צנועים, אֵימָא לֹא – היינו אומרים שבזה לא חלק רבי עקיבא על רבנן, ואף לשיטתו משוייר למוכר דרך בשדה ואינו צריך לקנות דרך מן הלוקח, מאחר ולא נגרם שום דבר היזק בכניסתו של המוכר, לכן הוצרכה המשנה לקמן לפרש שאף בשדה סובר רבי עקיבא שעל המוכר לקנות דרך מהלוקח. וְכן להיפך, אִי אַשְׁמוּעִינַן את מחלוקתם רק במוכר שָׂדֶה ולא במוכר בית, היה מקום לומר שדווקא במוכר שדה סובר רבי עקיבא שיש הקפדה של הלוקח שלא יעברו ברשותו, מִשּׁוּם דְּקַשֵּׁי לֵיהּ דַּוְושָׁא – שההילוך בתוך שדהו גורם היזק לקרקע, ולא היה בדעתו ששייר המוכר דרך בשדהו, ולכך צריך המוכר לקנות לעצמו דרך, אֲבָל גבי מכירת בַּיִת כיון שההולך בתוכו אינו גורם נזק לקרקע, אֵימָא לֹא – היינו אומרים שמודה רבי עקיבא לרבנן שאין צריך המוכר לקנות לו דרך, לכן הוצרכה המשנה לפרש שאף בבית סובר רבי עקיבא שמקפיד הלוקח שלא ישייר המוכר דרך בביתו משום שמפסיד לו את השימושים הצנועים, וצריך המוכר לקנות לעצמו דרך מהלוקח. ונמצא שגם במשנתינו וגם במשנה לקמן אפשר לפרש שמחלוקתם תלויה בסברות של קפידה, ומנין שרבי עקיבא ורבנן נחלקו אם מוכר בעין יפה מוכר או בעין רעה מוכר במקום שאין סברת קפידה.

הגמרא מוכיחה מהסיפא של המשנה לקמן שרבי עקיבא וחכמים

המשך בעמוד לב

נחלקו אם מוכר בעין יפה מוכר או בעין רעה אף כאשר אין סברת קפידה: **אֶלָּא** יש להוכיח כן **מִסֵּיפָא** של המשנה לקמן (שם), ששנינו, **מִכָּרָן לְאַחֵר** – אם מכר את הבור או הגת או השובך שבשדהו לאדם אחר, ואת השדה שייר לעצמו, **רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר**, הלוקח **אֵינוֹ צָרִיךְ לִיקַּח לוֹ דֶּרֶךְ** מהמוכר כדי להגיע אליהם, כיון שבכלל הבור והגת קנה גם את הדרך אליהם, **וַחֲכָמִים אוֹמְרִים**, הלוקח **צָרִיךְ** לקנות דרך מן המוכר על מנת להגיע אליהם. ומעתה אם כוונת המשנה להשמיענו שלרבי עקיבא הולכים אחר דעתו וקפידתו של הלוקח, ולרבנן הולכים אחר קפידתו של המוכר, **הָא תּוּ לָמָּה לִי** – לשם מה הוצרכה המשנה לחזור ולשנות מחלוקת זו, **הֵיינוּ הַךְ**, הרי כבר בסיפא של משנתינו נחלקו בזה, וכמו שביארה הגמרא לעיל. **אֶלָּא לַאו הָא קָא מַשְׁמַע לָן** – וכי לא כפל התנא דין זה כדי להשמיענו, שאף במקום שאין את סברת הקפידות האמורות, עדיין מחלוקתם קיימת, **דְּרַבִּי עֲקִיבָא סָבַר מוֹכֵר בְּעַיִן יָפָה מוֹכֵר**, ולכך כחו של הלוקח עדיף, **וְרַבָּנָן סָבְרֵי מוֹכֵר בְּעַיִן רָעָה מוֹכֵר**, וכחו של המוכר עדיף. מסיימת הגמרא: **שְׁמַע מִינָּהּ** – אכן מהסיפא של המשנה לקמן מוכח שבכל מקום סבר רבי עקיבא שסתם מוכר בעין יפה הוא מוכר, ורבנן סוברים שסתם מוכר בעין רעה הוא מוכר.

הגמרא מביאה מחלוקת אמוראים להלכה: **אִיתְּמַר, רַב הוּנָא אָמַר** בשם **רַב**,